

POLSKA NARODOWA

TYGODNIK

Rok II

Niedziela, 2 maja 1937 r.

Nr 14

Najlepsza i najtańsza reklama

Niedawno Oddział łowicki Polsk. T-wa Krajoznawczego otrzymał z Wydziału turystyki Min. Komunikacji cykl pocztówek obrazujących fragmenty naszych uzdrowisk i zakładów kąpielowych jak Ciechocinek, Inowrocław, Druskienniki, Busko, Krynica, Szczawnica, Żegiestów, Iwonicz, Rymanów, Rabka, Truskawiec i Morszyn. Są to jednobarwne reprodukcje pięknych zaiste fotografii H. Podębskiego który wraz z Zyberk-Platerem jest autorem także ofiarowanego Oddziałowi cyklu widokówek p. t. Ruiny zamków i klasztorów, obejmującego obiekty Radzyna pomorski, Czerska, Ciechanowa, Krynicy, Trok, Miru, Krzyżtoporu kielecki, Ogrodzieńca, Tyńca, Wiśnicza, Oleska, Krzemieńca, Odrzykonja, i Trębowl. Nie mniej pięknie przedstawia się cykl Budownictwo drewniane, opracowany przez 2 powyższych autorów i Z. Marcinkowskiego, ilustrujący zabytki tego typu co kościółki, cerkiewki, synagogi, dzwonnice, domy z podcieniami i altankami w miasteczkach, wiatraki i t. d. Motywów dostarczyło Grodno, Hłumcza poleska, Osieczna koło Leszna, Stary Żywiec, Moszczenica śląska, Orawka, Mogiła krakowska, Rabka, Drohobycz, Pruchnik, Oporzec, Jamna huculska, Dębno podhalańskie, Powróźnik. W propagandowej także intencji nadesłano pocztówki Zw. Popierania turystyki województwa Białostockiego, ilustrujące zabytki i osobliwości tego regionu. Pocztówki owe są jednobarwną, czarną kopią piórkowych rysunków E. Kazimierowskiego, przedstawiają-

cych kościoł, Izbę skarbową i sąd w Białymstoku i w Broku n. Bugiem, kapliczki kurpiowskie w Nowogrodzie, grób poety Franciszka Karpińskiego (zm. w 1825 r.) w Łyskowie, pomnik hetmana Czarnieckiego w Tykocinie, synagogę w Wolpie, żubra w puszczy białowieskiej, upust kanału Augustowskiego i stary wiatrak podlaski.

Pocztówki te spełnią oczywiście swą rolę, o ile pozna je niechby tylko ogół danej okolicy, nie mówiąc już o turyście. Wydane zostały w zrozumiałym celu. Winny się znaleźć w ręku każdego miłośnika piękna, trafić wszędzie i skłonić powołane instytucje do naśladowania tej formy propagandy regionu. Pocztówka bowiem zawsze czyni najdalszy zasięg, jako że wartość jej jest bezkonkurencyjnie wymowna i najtańsza a nie nastęrcza żadnego kłopotu w rozpowszechnianiu. Szczególnie Łowickie ma co reklamować turyście i wycieczkom, to też miejscowy Zw. Popierania Turystyki i Oddz. Polsk. T-wa Krajoznawczego ma w tym względzie wielkie pole do popisu zwłaszcza, że dotychczas nie wykazały się żadnym podobnym wydawnictwem. Należałoby wszakże spopularyzować za pomocą dobrej reprodukcji piękno wnętrza i fresków łowickich świątyń, fragmentów architektonicznych, co ciekawsze eksponaty muzeów naszych, budownictwo ludowe, kapliczki i krzyże przydrożne tak szczerze w powiecie rozrzucone a wcale nie brzydsze od kurpiowskich czy huculskich. Nie zupełnie też zaspokojone jest zapotrzebowa-

nie na pocztówki wielobarwne rodzajowe i ilustrujące zwyczaj, typy i strój na Księstwie mimo reprodukcji obrazów J. Chełmońskiego, S. Norblina, G. Pilattiego, Z. Stryjeńskiej, K. Rayskiego, A. Piotrowskiego, P. Stachewicza, C. Tańskiego, F. Lubieńskiego, F. Piekarskiego, E. Lindemana, K. E. Dargiewicza, Zdz. Pałowski, pominawszy wstrętne poprostu W. Boratyńskiego i tajemniczego W. B. Życzyć by sobie należało, żeby kompromitujące publikacje ostatnich dwu autorów nie były sprzedawane przynajmniej w Łowiczu. Musimy przecież choć trochę dbać o reputację naszego regionu mimo, że nie wszystkie bezpośrednio władze nasze jednakowo cenią zagadnienie i rozwój turystyki dla Łowicza i Księstwa.

Czuwajmy nad dobrą propagandą wartości sami, skoro u władz swoich zrozumienia dla niej nie ma, lub jeśli jest, to mniej niż połowiczne lub zgoła mile obojętne. Bo propaganda — to turystyka, to ruch, to pieniądz.

Z. P.

Niebawem ukaże się pocztówka z napisem „Pozdrowienia z Łowicza“ graficznie obrazująca architekturę miejscową jak kolegiata, kościół popijarski, ratusz, gimnazjum, pałacyk gen. Kłickiego, ruiny zamku.

„Nagroda literacka“

W czwartek, 29 kwietnia znany Łowiczowi zespół Reduty odegrał w sali Domu Ludowego komedię Marii Jasnorzewskiej p. t. „Nagroda literacka“.

Bohaterami sztuki jest „stuprocentowa kobieta“ Tasia, sportowiec a zarazem literat Klemens oraz półgłupek Albin Niekawski.

Literat Klemens, autor siedmiu niewydanych powieści, pragnąc uniknąć rozgłosu i kłopotów reprezentacji, w obawie przed sławą namawia kretyna Albina Niekawskiego, by ten występował w roli autora tych właśnie powieści.

Finałem komedii jest przyznanie wielkiej nagrody literackiej Albinowi Niekawskiemu, nie za jedną z wartościowych powieści Klemensa, a właśnie za własny utwór Albina napisany do spółki z jego sekretarką i bodajże jej fryzjerem.

Sztuka robi dziwne wrażenie. Nie jest właściwie komedią, brak jej bowiem prawdopodobieństwa życiowego, nie jest też farsą, nie można bowiem dopatrzeć się w niej humoru.

Poszczególne akty komedii są dziwnie nieporadnie z sobą powiązane. Szereg epizodów tylko naszkicowano — całość dziwnie martwa, nieciekawa, niezdolna niczym zainteresować widza.

Kiepsko zmontowaną komedię, ubóstwo treści i ubóstwo moralne bohaterów mają ratować „dowcipy“, takie sobie niby wesołe powiedzonka, którymi naszpikowana jest cała sztuka.

Niestety, dowcipom tym daleko do prawdziwych dowcipów, śmiać się z nich może jedynie nasza mniejszościowa publiczność z ulicy Zduńskiej i to ta mniej kulturalna.

Dialogi kretyna Albina Niekawskiego ze zdolnym literatem Klemensem są często podobne do rozmów dwóch półgłupków; niekiedy trudno odróżnić, kto jest większym kretynem, czy inteligentny według założeń

sztuki Klemens, czy też głupiec Albin.

Artyści Reduty, jak zwykle, grali dobrze. Mamy tylko do zespołu żal, że darząc nas, jak dotąd, tylko dobrymi sztukami, niepotrzebnie tym razem wystawił to nieporadne, nieciekawe, nędzne sztuczdyło.

Jeśli już koniecznie chciano nam zaprezentować twórczość Jasnorzewskiej, to czyż nie lepiej było wybrać jedną z jej dawniejszych sztuk, niż właśnie „Nagrode“, która robi wrażenie jakby ją napisał jakiś Albin Niekawski, a nie dosyć ceniona literatka.

t. b.

Ku czci ś. p. A. Chmielińskiej

W niedzielę, 2 maja odbędzie się uroczystość nadania miejscowemu Muzeum Etnograficznemu imienia Anieli Chmielińskiej.

Program uroczystości przedstawia się następująco:

g. 10 min. 45 nabożeństwo w kaplicy pomisjonarskiej;

g. 11 min. 30 odsłonięcie portretu ś. p. A. Chmielińskiej w lokalu Muzeum Etnograficznego; akt nazwania Muzeum imieniem Zmarłej; przemówienia przedstawicieli Zarządu Głównego P. T. K. (Polskiego T-wa Krajoznawczego), Oddziału P. T. K. i P. M. S. w Łowiczu; zawieszenie zmienionego sztyldziku na gmachu Muzeum; złożenie wienca na grobie Zmarłej.

Obchód Święta Trzeciego Maja

Obchód Święta Narodowego odbędzie się według następującego programu:

dnia 2 maja o godz. 12 min. 30 — propagandowy wybieg organizacji i stowarzyszeń sportowych, szkół średnich i powszechnych z Rynku im. T. Kościuszki; godzina 19 — hejnał z wieży Ratusza; godz. 19 min. 30 — capstrzyk orkiestr.

Dnia 3 maja o godz. 6 — hejnał z wieży Ratusza; godz. 9 — zbiórka oddziałów wojskowych, P. W., organizacji społecznych

i szkół, raport; godz. 10 — uroczyste nabożeństwo w Kolegiacie i wszystkich świątyniach innych wyznań; godz. 10 min. 45 — przemówienie z trybuny na Starym Rynku p. prof. W. Stanio; godz. 11 min. 15 — defilada wojska, oddziałów P. W., szkół i organizacji społecznych; godz. 14 min. 30 — biegi narodowe na przelaj; start i meta na Rynku im. T. Kościuszki; godz. 16 popisy gimnastyczne „Sokoła“ na boisku przy ulicy 3 Maja.

Staraniem miejscowego Koła Polskiej Macierzy Szkolnej odbędzie się w dn. 3 maja zbiórka na „Dar Narodowy 3 Maja“ z której wpływy są przeznaczone na potrzeby oświatowe Polskiej Macierzy Szkolnej na Kresach.

Komitet Obchodu Święta Narodowego zwraca się z prośbą do społeczeństwa o wzięcie jak najliczniejszego udziału w uroczystościach i imprezach oraz o przyozdobienie domów, balkonów i okien w barwy narodowe i nalepki Polskiej Macierzy Szkolnej.

Wiec antykomunistyczny

W niedzielę, 25 kwietnia w Domu Ludowym odbył się zorganizowany przez Stronnictwo Narodowe wiec antykomunistyczny.

W dużej sali Domu Ludowego wypełnionej całkowicie słuchaczami przemówili do zebranych ks. Bogusz, proboszcz z Kozłowa Szlacheckiego i p. Stermiński, student z Warszawy.

Po wygłoszeniu przemówień uchwalono rezolucję wzywającą do energicznej walki z komuną.

Na szczególne podkreślenie zasługuje mocne, dobrze przemyślane i przekonująco wygłoszone przemówienie ks. Bogusza, nie też dziwnego, że mówcy często przerywano oklaskami.

Kalendarzyk historyczny

3-V-1916 uroczystym nabożeństwem, pochodem i odczytem uczczono 125 rocznicę Konstytucji 3 Maja.

Walne Zebranie Chrześc. T-wa Dobroczyńności

W dniu 29 kwietnia r. b. w sali posiedzeń Banku Ziemi Łowickiej odbyło się Walne Doroczne Zebranie Członków, na którym zatwierdzono sprawozdanie Zarządu za okres od 31/3-1936 r. do 31/3-1937 r., a na wniosek Komisji Rewizyjnej udzielono Zarządowi absolutorium wraz z podziękowaniem.

Zarząd na nowy okres stanowią: p. p. ks. S. Zawadzki — prezes, E. Gierasiewiczowa — vice-prezes, H. Dietrichowa — skarbniczka, J. Rembowska — sekretarka. Członkowie Zarządu: p. p. H. Kuleszyna, J. Jabłońska, J. Kulesza, Z. Radajewska, J. Drogoszewska i W. Strawiński.

W skład Komisji Rewizyjnej weszli p. p.: dyr. M. Szajding, S. Klejna i sędzia M. Janowski.

Z Akcji Katolickiej Do społeczeństwa łowickiego

Każdy światły Polak wie jaką rolę spełniają w Polsce żydowskie kasy bezprocentowe, powstałe przy pomocy kapitału światowego żydostwa a nawet i przy pomocy kapitału Państwa Polskiego. Opanowanie w Polsce całego życia gospodarczego przez żydostwo należy w dużej mierze przypisać bezprocentowym kasom. Korzystając z bezprocentowego i łatwo im udzielanego kredytu mogą nie tylko skutecznie konkurować z handlem i rzemiosłem polskim, lecz nawet go niszczyć.

Nasz chłop, robotnik, rzemieślnik, pracując ciężko, nieraz przymiera z głodu, gdy żydzi bogacą się i opływają w dostatki.

A my, Polacy, uderzmy się w piersi i powiedzmy prawdę, że dotąd nic w tym kierunku nie zrobiliśmy.

Czy mamy być nadal narodem niewolnikiem, czy i nadal mamy pracować na żydów? Trzeba się ocknąć i stanąć do walki

z żydostwem, wszyscy jak jeden mąż.

Przy parafii Kolegiata musi powstać kasa bezprocentowa. Im więcej będzie tych kas, gdy do nich będą należeć wszyscy Polacy, tym prędzej zbliży się godzina naszego wyzwolenia.

Przystępując do organizacji kasy bezprocentowej przy parafii Kolegiata spodziewamy się, że nie znajdzie się między nami Polak, któryby, jako członek kasy bezprocentowej, nie przyczynił się do niezależnienia naszego handlu i rzemiosła i odżydzenia naszych miast.

Przeto uprzejmie prosimy na zasilenie funduszu kasy o łaskawe zadeklarowanie składki według uznania, nie mniej jednak niż 50 gr miesięcznie.

Zarząd K.S.M. Oddział przy parafii Kolegiata w Łowiczu.

Poświęcenie sztandaru

Dnia 2 maja r. b. o godzinie 11 w Kolegiacie odbędzie się uroczyste poświęcenie sztandaru Akcji Katolickiej — Oddziału Mężów. Na poświęcenie sztandaru przybywa do Łowicza prezes K.S.M. Archid. Warsz. Edward hr. Ledóchowski. W tymże dniu odbędzie się zlot Parafialny Akcji Katolickiej — Oddz. Mężów. Po sumie wszyscy ze sztandarami wyruszą do sali „Eos”, gdzie odbędzie się wbijanie gwoździ i Zebranie sprawozdawcze K.S.M.

Z Muzeum

W niedzielę, 25 kwietnia zwiedziła Muzeum łowickie wycieczka ze Szkoły Rolniczej na Blichu w liczbie 35 osób. Wycieczkę prowadził nauczyciel p. Mieczysław Gruszczyński.

W Muzeum im. Wł. Tarczyńskiego objaśnień wycieczce udzielał kustosz p. M. Tarczyński, a w Muzeum Etnograficznym — p. H. Dietrichowa.

W niedzielę, zwiedził Muzeum attachée wojskowy niemiecki w Warszawie wraz z baronem Brochdorff Hauptmanem,

Uczniowie z za oceanu

Wśród uczniów Szkoły Rolniczej na Blichu znajdują się trzej uczniowie pochodzący aż z Brazylii.

Są to synowie emigrantów Polaków osiadłych oddawna w kolonii polskiej za oceanem.

Zawody piłki nożnej

W dn. 3 maja o godz. 17 odbędzie się na stadionie sportowym 10 p. p. zawody piłki nożnej o mistrzostwo W. O. Z. P. N. Podokręgu Kutno między Klubem Sportowym „Masovia” Płocka, a Wojskowym Klubem Sportowym 10 p. p. z Łowicza.

Wiec i pochód socjalistyczny

W związku z obchodem 1 Maja Komitet P. P. S., Klasowe Związki Zawodowe i T. U. R. organizują w dn. 1 maja wiec i pochód.

Koniec zabaw na Ratuszu

Zarząd Miejski wychodząc z założenia, że zabawy taneczne urządzone na Ratuszu nie licują z powagą siedziby Zarządu Miejskiego, postanowił nie udzielać sali Rady na jakiegokolwiek zabawy taneczne.

Sadzenie drzewek

W związku z uchwałą Zarządu Miejskiego rozpoczęto sadzenie drzewek na szeregu ulic miasta, m. in. zasadzono już drzewka na Rynku im. Kilińskiego.

Ze Związku Polskiego

W ubiegłą środę w lokalu Związku odbyło się drugie zebranie dyskusyjne członków Koła.

Zebrania dyskusyjne Koła odbywać się będą w każdą środę w lokalu przy ul. Piłsudskiego 12.

Zabawa w świetlicy K. P. W.

Zarząd Koła Rodziny Kolejowej dla zdobycia funduszy na półkolonie dla dzieci biednych kolejarzy urządza w dniu 5 maja zabawę taneczną w świetlicy K. P. W. na stacji Łowicz.

Początek zabawy o godz. 21; wstęp 1 zł.

Wycieczka do Płocka

Łowicki Oddział Polsk. T-wa K. organizuje w dniu 9 maja r. b. (niedziela) jednodniową wycieczkę autobusem do Płocka. Koszt przejazdu autobusem w obie strony wyniesie 5 zł od osoby przy liczbie 15 uczestników wycieczki.

Wyjazd przy zgłoszeniu się 15 osób nastąpi o godz. 7 rano z przed gmachu Muzeum Miejskiego w Łowiczu, powrót z Płocka do Łowicza — o godz. 21—22.

Zapisy na wycieczkę przyjmują Redakcje: „Życia Łowickiego” i „Polski Narodowej”.

W dniu 5 maja r. b. (środa) przyjmowanie zgłoszeń na wycieczkę zostanie zamknięte.

Z Koła B. Wychowawców i Wychowanek Średnich Szkół Łowickich

W dn. 25 b. m. odbyło się na Ratuszu Walne Zgromadzenie członków Oddziału Łowickiego, któremu przewodniczyła p. Helena Bednarkówna.

Walne Zgromadzenie Oddziału po wysłuchaniu sprawozdania Zarządu i protokołu Komisji Rewizyjnej udzieliło absolutorium ustępującemu Zarządowi i wybrało nowy Zarząd w składzie następującym:

p. J. Bączkowska — prezes, p. I. Jędrachowiczówna — sekretarz, p. L. Hartwizanka — skarbnik.

Uchwalono również regulamin dla Zarządu i regulamin pożyczkowy.

KINA

„EOS” — „Róża”. Film wytwórni Libkow — Film będący przeróbką dramatu Stefana Żeromskiego pod tym samym tytułem.

Wadą filmu (zresztą niewielką) jest zbyt duża patetyczność, widoczna zwłaszcza w końcowych tyradach, oraz rozbicie całości na szereg samoistnych niemal obrazów i niekiedy brak tempa filmowego.

Mimo to film jest zrobiony kulturalnie bez pseudopatriotycznych efektów, które tak zaciążyły fatalnie nad innymi obrazami tego rodzaju.

Wśród artystów na pierwszy plan wysuwa się Eichlerówna.

Dzieje Kraju jęczącego pod jarzmem najeźdźców, metody rządzenia państwa policyjnego, metody stosowane przy śledztwie, życie w ciągłej obawie przed rewizjami i aresztowaniami i młodzież walcząca o wolność, zapatrzona w wizję lepszego jutra, w wizję niepodległej Polski, widzianej jakże często przez pętlę sznura szubienicznego — oto treść filmu, będącego odtworzeniem niedawnej przeszłości Narodu.

Na ekranie biją wielkie serca patriotów, toczy się krew czerwienią „róży”, krew polskiego arystokraty, chłopca i robotnika, przelana dla jednego, największego, wspólnego celu — dla Polski. W dążeniu do tego celu zacierają się różnice społeczne. Jasnym płomieniem goreje myśl jedna, nieodparta: Wyzwolenia Ojczyzny.

„CORSO” — „Czarownica z Salem”.

Dlaczego u żydów taniej?

Żydzi używają różnych wybiegów, byle by tylko nie obciążać się zbytnimi, według ich mniemania, wydatkami. Ostatnio zwróceno nam znów uwagę na praktyki jednej z jatek żydowskich przy ul. 11 Listopada 2, która nie chcąc odwozić mięsa do chłodni, jak to nakazują odpowiednie przepisy, przechowuje je w niehigienicznych oczywiście warunkach w prywatnym mieszkaniu, a nawet w sklepie spożywczym sąsiada.

Szabesgojstwo

Kilkakrotnie już pisaliśmy o sklepie z wódkami przy ul. P.

O. W. (Mostowej). Jeszcze raz podkreślamy, że jest to sklep żydowski. Koncesję na sprzedaż trunków uzyskał Polak, p. Józef Zieliński ale odstąpił ją żydowi.

O koncesję na sklep z wódkami na ul. P. O. W. zabiegał również i inny jeszcze (poza p. Zielińskim) Polak, ale jej nie uzyskał. Przypuszczać należy, że i żyd również by tej koncesji nie otrzymał, ale od czegoż są szabesgoje?

Czego nie mógłby dokonać sam żyd, zrobił dla niego „usłużny” p. Zieliński.

Zlikwidować pikiety żydowskie

Żydostwo podnosi wielki gwałt na t. zw. pikiety „endeckie” które w różnych miastach są wystawiane przed sklepami żydowskimi, mileżą natomiast żydzi o pikietach, które oni sami wystawiają.

W dni targowe i jarmarczne na wszystkich drogach wiodących do Łowicza stoją pikiety żydowskie, istne komory celne, przez które przejść musi każdy korzec zboża, każde bydło, czy kura. Zanim chłop przyjedzie do miasta, już na drodze żydowskie pikiety zakupią od niego towar, narzucając swe ceny.

Transakcje takie poza targowiskami są niedopuszczalne i należy je zlikwidować.

DRUKARNIA T. BĄCZKOWSKI

Łowicz, 11 Listopada 2

drukuje tanio,

szybko i gustownie.

STARANNA KOREKTA,
NOWE i MODNE CZCIONKI.

Drukarnia przyjmuje również zamówienia na stemple kauczukowe i metalowe.

Redakcja i Administracja, Łowicz, 11 Listopada 2, otwarte codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 14 do 16. Pocz. konto rozrachunkowe Nr 1.

PRENUMERATA wraz z przesyłką do domu: miesięcznie gr 40. OGŁOSZENIA: Za miejsce wysokości 1 mm szerokości 1 szpalty przed tekstem (strona 1) — 20 gr; w tekście 15 gr; za tekstem 8 gr; drobne za wyraz 5 gr.